

Završni izvještaj za znanstveni projekt 01.10.2016. - 01.10.2018.

1. OPĆI PODACI O PROJEKTU	
1.1. Broj projekta	ZP UNIRI 3/16
1.2. Naziv projekta	HR: APSENTIZAM I PRODUKTIVNOST RADA U HOTELSKOJ INDUSTRIJI
	EN: ABSENTEEISM AND WORK PRODUCTIVITY IN THE HOTEL INDUSTRY
1.3. Ciklus prijave projekta	2. ciklus
1.4. Trajanje projekta	2 godine
1.5. Voditelj projekta	dr. sc. Helga Maškarin Ribarić, redovita profesorica Sveučilište u Rijeci, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu
1.6. Istraživački tim	dr. sc. Dražen Derado, redoviti profesor Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet
	Vedrana Čikeš, mag. oec. studentica poslijediplomskog sveučilišnog doktorskog studija Menadžment održivog razvoja Sveučilište u Rijeci, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu

2. OPISNI DIO IZJEŠTAJA O PROJEKTU

2.1. Znanstvena postignuća tijekom istraživanja (max. 6000 znakova)

(navesti znanstvena postignuća te ih staviti u korelaciju s planom istraživanja u prijavi projekta i primjedbama recenzentata)

Ukupno planirano trajanje projekta je dvije godine. Istraživanja svakog od tri istraživača na projektu s jedne su strane samostalna, tj. djelomično neovisna jedno od drugoga, ali se, s druge strane, istovremeno nadopunjuju i zaokružuju istraživačku temu: od makroekonomskog shvaćanja produktivnosti (Derado), preko mikroekonomskih aspekata povezanosti pojavnih oblika apsentizma i produktivnosti rada u hotelskoj industriji (Maškarin Ribarić), do operacionalizacije i promatranja konstrukta apsentizma u kontekstu ekonomike poduzeća (Čikeš).

U skladu s planom istraživanja, u PRVOJ godini istraživanja članovi tima su, svaki za svoj dio istraživanja, kreirali teorijsku i konceptualnu podlogu istraživanja (proučavanje i sistematizaciju postojeće literature i i objavljenih istraživanja, desk research) koje su poslužili za provođenje pojedinačnih analiza tj. istraživanja. U DRUGOJ godini rada objavljena su tri rada čijim je sadržajem i rezultatima odgovoreno na ciljeve postavljene istraživanjem.

HELGA MAŠKARIN RIBARIĆ

Voditeljica projekta obrađivala je temu bolovanja kao pojavnog oblika apsentizma i utjecaj bolovanja na produktivnost rada. Primjenom regresijskog modela vremenskih serija izvršila je analizu obujma bolovanja u hrvatskom hotelijerstvu i dovela ju u vezu s produktivnošću rada.

U skladu s ciljevima definiranim u prijavi, voditeljica projekta je u vrijeme trajanja projekta, kroz objavljene radove:

- utvrdila i analizirala razmjere bolovanja kao oblika apsentizma u hotelskoj industriji (radovi 2.5.1. i 2.5.2)
- dovela u vezu bolovanja i ostvarenu produktivnost u hotelskoj industriji (rad 2.5.2)
- istražila uzroke i posljedice apsentizma (rad 2.5.3)

VEDRANA ČIKEŠ

U prvoj godini trajanja projekta, članica tima, ujedno i mladi istraživač na projektu, doktorandica Vedrana Čikeš prijavila je i obranila temu doktorske disertacije pod nazivom „Utjecaj stavova zaposlenika prema radu na apsentizam u hotelijerstvu“ (The Impact of Employees' Job Attitudes on Absenteeism in the Hotel Industry).

Za vrijeme trajanja projekta doktorandica je, u svrhu ovladavanja metodološkim instrumentarijem potrebnim za provođenje istraživanja na doktorskoj disertaciji, pohađala ukupno šest edukacija, čime je u potpunosti izvršen (i premašen) plan izobrazbe (točka 2.3. prijave - Planirana izobrazba doktoranada i mladih istraživača). Edukacije su, redom:

- u veljači 2017., računalna radionica pod nazivom "Primijenjena ekonometrija", pod vodstvom prof. dr. sc. Josipa Tice, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu;
- u svibnju 2017., PhD radionica pod nazivom "Challenges to scientific publishing" u sklopu 4. međunarodne znanstvene konferencije Tourism in Southern and Eastern Europe - ToSEE 2017 (5 ECTS);
- lipnju 2017., tečaj "Applied Econometrics Course – 9th generation: Applied Time Series Econometric Methods", pod vodstvom prof. Roberta J. Sonore, School of Business Administration Fort Lewis College, Colorado (SAD);
- kolovozu 2017., tečaju "Introduction to Structural Equation Modeling: Confirmatory Factor Analysis with Mplus" u sklopu ljetne škole "6th GESIS Summer School in Survey Methodology" na Institutu društvenih znanosti GESIS u Kólnu (Njemačka).
- u veljači 2018., računalna radionica pod nazivom "Uvod u panel ekonometriju", pod vodstvom prof. dr. sc. Josipa Tice, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu;
- u lipnju 2018., tečaj "Applied Econometrics Course - 10th generation: Panel Data and Causal Analysis", pod vodstvom prof. Craig Depken II, University of North Caroline at Charlotte (SAD).

U skladu s ciljevima definiranim u prijavi, doktorandica je u vrijeme trajanja projekta, kroz objavljene radove:

- istražila aktualne teorijske značajke i dimenzije konstrukta apsentizam, osobito uzroke i posljedice apsentizma (rad 2.5.3)
- utvrdila i analizirala razmjere bolovanja kao oblika apsentizma u hotelskoj industriji (radovi 2.5.1 i 2.5.2)

Temeljeno na postojećim izvorima literature i u svrhu doktorandica je kreirala mjerni instrumentarij (slijedi pilot istraživanje) u svrhu prikupljanja podataka za svoju doktorsku disertaciju.

Ocjena je voditeljice projekta da je doktorandica svojim aktivnostima i objavljenim radovima u potpunosti realizirala svoj dio ciljeva definiranih prijavom projekta i pri tome istraživala u pre-definiranom, vlastitom području istraživanja.

DRAŽEN DERADO

Prof. dr. sc. Dražen Derado u okviru projektnih aktivnosti i objavljenim radom istraživao je produktivnost rada kao širi kontekst problema apsentizma. Pri tome je problem analiziran na primjeru Europske unije i to u kontekstu gospodarske krize i sporog izlaska iz recesije te velikog razvojnog jaza koji postoji između zemalja članica, a koji ima snažan utjecaj na dinamiku rada u pojedinim zemljama.

U skladu s ciljevima definiranim u prijavi, član projekta je u vrijeme trajanja projekta, kroz objavljeni rad (2.5.2):

- analizirao nivo i dinamiku rasta produktivnosti rada u tradicionalnom uslužnom sektoru (turizam i ugostiteljstvo) na primjeru zemalja na sličnom stupnju razvoja s fokusom na EU
- utvrdio mjeru u kojoj produktivnost rada u uslužnom sektoru zaostaje za onom u sektoru prerađivačke industrije
- utvrdio međuovisnost produktivnosti rada u uslužnom sektoru i prerađivačkoj industriji.

Publikacijama proizašlima iz projektnih aktivnosti u potpunosti su pokriveni svi definirani ciljevi projekta.

2.2. Ostvarena mobilnost članova istraživačkog tima (max. 4000 znakova)

(elaborirati ulogu mobilnosti za projekt)

Planirana mobilnost doktorandice u okviru Erasmus + mobilnosti, radi rada na istraživanju (prikupljanje literature, umrežavanje i razmjena iskustava sa doktorandima na partnerskoj instituciji) nije ostvarena u vrijeme trajanja projekta. Doktorandici je odobrena mobilnost u okviru CEEPUS mreže i to za ljetni semestar akademske godine 2018. / 2019. te će se ciljevi predviđeni mobilnošću realizirati s izvjesnim vremenskim odmakom.

Do odgođene mobilnosti došlo je uslijed obaveza doktorandice (i asistentice) u nastavnom procesu i procjene da dulja mobilnost, u trajanju od čitavog semestra, u CEEPUS mreži (za usporedbu sa Erasmus mobilnošću) doktorandici može donijeti više koristi u istraživačkom procesu.

2.3. Diseminacija rezultata istraživanja (max. 4000 znakova)

(naznačiti dostupnost rezultata istraživanja javnosti posredstvom mrežne stranice Fakulteta, te ostale načine javne prezentacije)

U studenome 2016. godine, projekt je predstavljen javnosti u sklopu organizirane javne prezentacije projekata Fakulteta. Informacije o projektu i rezultatima istraživanja dostupne su i na mrežnim stranicama Fakulteta.

Dva su rada objavljena i prezentirana u okviru međunarodnih znanstvenih konferencija.

Svi su radovi objavljeni u otvorenom pristupu i sadrže propisani oznaku projekta i tekst o izvoru financiranja istraživanja kroz projektna sredstva Sveučilišta u Rijeci.

2.4. Obranjene doktorske disertacije (max. 2000 znakova)

(uz navođenje disertacije elaborirati kako je disertacija vezana uz projekt)

U prvoj godini trajanja projekta, članica tima, ujedno i mladi istraživač na projektu, doktorandica Vedrana Čikeš prijavila je i obranila temu doktorske disertacije pod nazivom "Utjecaj stavova zaposlenika prema radu na apsentizam u hotelijerstvu" (The Impact of Employees' Job Attitudes on Absenteeism in the Hotel Industry).

2.5. Popis znanstvenih radova

2.5.1. Podaci o radu

(opis bibliografske jedinice, max. 500 znakova)

Čikeš, V., Maškarin Ribarić, H., Črnjar, K. (2018), Analysis of sickness absence data in Croatia: Emphasis on tourism, in: 24th Biennial International Congress Tourism & Hospitality Industry: Trends and Challenges. Opatija: University of Rijeka, Faculty of Tourism and Hospitality Management, pp. 45-54

LINK: https://bib.irb.hr/datoteka/952243.4_Cikes_MaskarinRibaric_Crnjar.pdf

(znanstveni doprinos, max. 1000 znakova; naznačiti i elaborirati znanstveni doprinos rada u realizaciji ciljeva projekta)

U radu se istražuje i utvrđuje trend razvoja bolovanja kao oblika apsentizma u Hrvatskoj za razdoblje od 2007. do 2016., s posebnim osvrtom na turizam i hotelijerstvo. Rad započinje analizom sustava prikupljanja podataka o apsentizmu, tj. bolovanjima te se daje prikaz vrsta raspoloživih, javno dostupnih agregiranih podataka o ovoj pojavi. Posebno se analiziraju podaci za skupinu „I – djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane“. Podaci o bolovanju jedini su dostupni podaci o apsentizmu, što je nedovoljno s obzirom na utjecaj kojeg apsentizam ima na rezultate poslovanja (osobito u radno intenzivnim djelatnostima). Podaci o ostalim oblicima apsentizma prikupljaju se za reprezentativni uzorak, ali nisu javno dostupni. U radu je analizom utvrđen trend opadanja stope bolovanja na razini Hrvatske. Stope bolovanja za skupinu „I“ znatno su niže od prosjeka i kao takve ne pokazuju značajnije oscilacije.

2.5.2. Podaci o radu

(opis bibliografske jedinice, max. 500 znakova)

Maškarin Ribarić, H., Derado, D., Čikeš, V. (2018) International Comparison of Productivity in Manufacturing and Services with Reference to Sickness Leaves, in: 7th International Scientific Symposium: Economy of Eastern Croatia - Vision and Growth, Osijek: Ekonomski fakultet, pp. 346-359

LINK:

<https://www.bib.irb.hr/pretraga/?q=Ma%C5%A1karin+Ribari%C4%87%2C+Helga+%28211603%29&by=author>

(znanstveni doprinos, max. 1000 znakova; naznačiti i elaborirati znanstveni doprinos rada u realizaciji ciljeva projekta)

Istraživanje uključuje međunarodnu usporedbu produktivnosti rada (PR) u tradicionalnom uslužnom sektoru (turizam i ugostiteljstvo) na način da ukazuje na odnos PR u uslužnom sektoru i sektoru prerađivačke industrije za zemlje EU. To je posebno važno zbog rel.visoke radne intenzivnosti sektora usluga, čak i onih usluga koje ostvaruju visoku dodanu vrijednost. Apsentizam se u tom kontekstu promatra kao dodatni pokazatelj stanja u promatranim sektorima, ali i kao varijabla koja signifikantno određuje razinu PR. Rezultati istraživanja pokazuju da RH značajno zaostaje za produktivnosti rada većine zemalja EU, ali da u međunarodnim usporedbama ostvaruje relativno visoku PR u turizmu. Također, pokazuje se da hrv. turistički sektor ostvaruje niže pokazatelje odsutnosti sa posla što dokazano doprinosi većoj PR. Ipak, u radu se naglašavaju realna ograničenja daljnjeg rasta PR u hrv. turizmu, kao i implikacije nedovoljno visoke PR u industriji na ukupnu razinu produktivnosti i gospodarski rast RH

2.5.3. Podaci o radu

(opis bibliografske jedinice, max. 500 znakova)

Čikeš, V. Maškarin Ribarić, H., Črnjar, K. (2018) The Determinants and Outcomes of Absence Behavior: A Systematic Literature Review, Social Sciences, Vol. 7 No 8, 120, doi:10.3390/socsci7080120

LINK: <https://www.mdpi.com/2076-0760/7/8/120>

(znanstveni doprinos, max. 1000 znakova; naznačiti i elaborirati znanstveni doprinos rada u realizaciji ciljeva projekta)

Korištenjem systematic literature review metodologije, ovim se radom identificira i analizira učestalost istraživanja pojedinih uzroka i posljedica apsentizma. Analiziran je sadržaj 100 najkvalitetnijih radova (od 1969.g do danas) u Scopus bazi, kojima je obuhvaćeno više od 150 različitih uzroka i posljedica apsentizma. Analiza je pokazala da se u radovima značajno češće analiziraju uzroci apsentizma, dok se posljedice izučavaju rjeđe. Stavovi zaposlenika najčešće su istraživani uzroci, a fluktuacija i produktivnost rada najčešće istraživane posljedice apsentizma. Većina istraživanja provedena je u proizvodnim i prerađivačkim industrijama, javnim organizacijama i bankama, dok se uslužne industrije, poput turizma, rijetko pojavljuju u istraživanjima.

2.5.4. Podaci o radu

(opis bibliografske jedinice, max. 500 znakova)

(znanstveni doprinos, max. 1000 znakova; naznačiti i elaborirati znanstveni doprinos rada u realizaciji ciljeva projekta)

2.5.5. Podaci o radu

(opis bibliografske jedinice, max. 500 znakova)

(znanstveni doprinos, max. 1000 znakova; naznačiti i elaborirati znanstveni doprinos rada u realizaciji ciljeva projekta)

2.5.6. Podaci o radu

(opis bibliografske jedinice, max. 500 znakova)

(znanstveni doprinos, max. 1000 znakova; naznačiti i elaborirati znanstveni doprinos rada u realizaciji ciljeva projekta)

2.5.7. Podaci o radu

(opis bibliografske jedinice, max. 500 znakova)

(znanstveni doprinos, max. 1000 znakova; naznačiti i elaborirati znanstveni doprinos rada u realizaciji ciljeva projekta)

2.5.8. Podaci o radu

(opis bibliografske jedinice, max. 500 znakova)

(znanstveni doprinos, max. 1000 znakova; naznačiti i elaborirati znanstveni doprinos rada u realizaciji ciljeva projekta)

2.5.9. Podaci o radu

(opis bibliografske jedinice, max. 500 znakova)

(znanstveni doprinos, max. 1000 znakova; naznačiti i elaborirati znanstveni doprinos rada u realizaciji ciljeva projekta)

2.5.10. Podaci o radu

(opis bibliografske jedinice, max. 500 znakova)

(znanstveni doprinos, max. 1000 znakova; naznačiti i elaborirati znanstveni doprinos rada u realizaciji ciljeva projekta)

2.5.11. Podaci o radu

(opis bibliografske jedinice, max. 500 znakova)

(znanstveni doprinos, max. 1000 znakova; naznačiti i elaborirati znanstveni doprinos rada u realizaciji ciljeva projekta)

2.5.12. Podaci o radu
(opis bibliografske jedinice, max. 500 znakova)
(znanstveni doprinos, max. 1000 znakova; naznačiti i elaborirati znanstveni doprinos rada u realizaciji ciljeva projekta)
2.5.13. Podaci o radu
(opis bibliografske jedinice, max. 500 znakova)
(znanstveni doprinos, max. 1000 znakova; naznačiti i elaborirati znanstveni doprinos rada u realizaciji ciljeva projekta)
2.5.14. Podaci o radu
(opis bibliografske jedinice, max. 500 znakova)
(znanstveni doprinos, max. 1000 znakova; naznačiti i elaborirati znanstveni doprinos rada u realizaciji ciljeva projekta)
2.5.15. Podaci o radu
(opis bibliografske jedinice, max. 500 znakova)
(znanstveni doprinos, max. 1000 znakova; naznačiti i elaborirati znanstveni doprinos rada u realizaciji ciljeva projekta)
2.5.16. Podaci o radu
(opis bibliografske jedinice, max. 500 znakova)
(znanstveni doprinos, max. 1000 znakova; naznačiti i elaborirati znanstveni doprinos rada u realizaciji ciljeva projekta)
2.5.17. Podaci o radu
(opis bibliografske jedinice, max. 500 znakova)

<i>(znanstveni doprinos, max. 1000 znakova; naznačiti i elaborirati znanstveni doprinos rada u realizaciji ciljeva projekta)</i>
2.5.18. Podaci o radu
<i>(opis bibliografske jedinice, max. 500 znakova)</i>
<i>(znanstveni doprinos, max. 1000 znakova; naznačiti i elaborirati znanstveni doprinos rada u realizaciji ciljeva projekta)</i>
2.5.19. Podaci o radu
<i>(opis bibliografske jedinice, max. 500 znakova)</i>
<i>(znanstveni doprinos, max. 1000 znakova; naznačiti i elaborirati znanstveni doprinos rada u realizaciji ciljeva projekta)</i>
2.5.20. Podaci o radu
<i>(opis bibliografske jedinice, max. 500 znakova)</i>
<i>(znanstveni doprinos, max. 1000 znakova; naznačiti i elaborirati znanstveni doprinos rada u realizaciji ciljeva projekta)</i>
2.6. Novo prijavljeni znanstveni projekti (max. 2000 znakova) <i>(kojima se nastavlja ili proširuje istraživanje projekta iz ugovora)</i>
2.7. Ostali rezultati istraživanja na projektu (max. 2000 znakova) <i>(tiskanje znanstvene monografije, organiziranje okruglog stola, rasprave, sekcije, radionice na temu projekta ili njegovog dijela)</i>
U sklopu projektnih aktivnosti održano je predavanje za studente preddiplomskih studija u okviru kolegija Kontroling, na temu mjerenja i upravljanja apsentizmom zaposlenih u hotelskim poduzećima. Studentima su za izradu završnih radova ponuđene teme povezane s predmetom istraživanja ovog projekta, te je u 2017. godini obranjen jedan završni rad pod nazivom "Apsentizam zaposlenih - uzroci i posljedice".

3. OBRAZLOŽENJE IZVJEŠTAJA O TROŠENJU FINANCIJSKIH SREDSTAVA

(max. 2000 znakova)

(odnosi se na eventualna odstupanja u odnosu na planiranu strukturu troškova)

Projekt je financiran iznosom od 19.700 HRK.

Predviđeni troškovi edukacije doktorandice (4.000 HRK) premašeni su za 2.706,46 kn, te je u tu svrhu izvršena prenamjena sredstava planiranih za nabavku literature (2.000 HRK), a nabavka potrebne literature financirana je dopunskim sredstvima izvan ovog projektnog budžeta.

U svrhu objave i diseminacije radova utrošeno je ukupno 10.816,15 HRK (planirano je 14.000 HRK) - troškovi kotizacije, odlaska na konferenciju, lektura rada i pribavljanje podataka.

Uslijed nemogućnosti preciznog i pravovremenog planiranja sredstava potrebnih za pribavljanje podataka potrebnih za

Sveučilište u Rijeci • University of Rijeka

Trg braće Mažuranića 10 • 51 000 Rijeka • Croatia
T: (051) 406-500 • F: (051) 216-671; 216-091
W: www.uniri.hr • E: ured@uniri.hr

**FAKULTET ZA MENADŽMENT
U TURIZMU I UGOSTITELJSTVU**
FACULTY OF TOURISM AND
HOSPITALITY MANAGEMENT

istraživanje, na računu projekta ostalo je neiskorišteno ukupno 2.103,95 HRK:

4. OSTALE NAPOMENE

Datum

14/10/2018

Voditelj projekta

Helga Maškarin Ribarić